

II. ÉVFOLYAM, 21. SZÁM
1994. MÁJUS 28.

VASÁRNAPI

magazin

MAGYAR HÍRLAP

**NAPSUGÁR-
GYEREKEK**
(24. oldal)

Te-műsor
V. 28. — VI. 3.

ÖRÖKBE

Sokszor nincsenek válaszok. Hiába is kérdeznénk, miért, miért, miért?

Ő lemond a gyerekről. Mert túl fiatal, mert olyan véletlenül jött az egész, mert ha otthon megtudják, mindennek vége. Ő néhány évvel ezelőtt elfogadta az elfogadhatatlant, hogy soha, soha nem szülhet gyereket. Most vár. Egy védtelesen, apró lényre, aki egyszer talán azt mondja majd, anyu, te vagy az igazi mamám! Szeretlek! Ő és ő nemsokára találkoznak. Talán éppen a kórházban. Hogy az örökbefogadás ne személytelen aktus legyen. Hogy mindketten tudják, mit vállalnak. A gyermeknap az új élet ünnepe.

Szigetszentmiklós. Földutakon araszolunk. Gondozott kertek, újonnan épült házak. Ahogy megállunk a Napsugár Alapítvány háza, az átmeneti otthon előtt, úgy tetszik, mintha oda és csak oda sütné a nap. A ház, mint egy családi otthon. Bent a fiatal pár, Ildikó és férje éppen az etetéshez készülődnek. A csecsemőszobában, a színes ágyakban két apróság szuszog békésen.

— Most csak ketten vannak, ők egyesenesen a kórházból kerültek ide, s mindaddig itt lesznek, amíg az örökbefogadás jogi értelemben be nem fejeződik — mond-

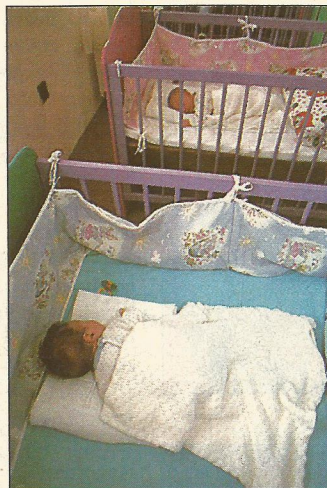
ja Almási Mihály, a Napsugár Gyermekmentő Alapítvány vezetője. — De jöjjenek, nézzenek szét a házban.

A földszinten a csecsemőszoba mellett konyha, s Ildikóék lakrészé. Az emeleten az anyák szobája, három ágygal, s egy kis iroda. Itt beszélgetünk.

— Amit itt lát, azt az alapítvány mind-mind kapta. Kezdve a telegtől, ahol évekkel ezelőtt még elhanyagolt, romos ház állt. Amikor egy kisiparos megtudta, hogy mit szeretnénk itt létrehozni, minden anyagi ellenszolgáltatás nélkül ajánlotta fel, rendbe teszi a házat. A berendezést, a függönytől kezdve a gyermekmélegig, különböző cégektől kaptuk. Fantasztikus segítőkészséggel és megértéssel találkoztam mindenütt.

— Az alapítvány nevében is viseli a gyermekmentő címet. Mit jelent ez pontosan?

— Az alapgondolat onnan adódott, hogy mi is gyermektelen házaspár voltunk a feleségemmel. Egy hosszabb amerikai út előtt — négy évet töltöttünk külföldön — beadtuk örökbefogadási kérelmünket a fővárosi GYIVI-hez. Hazatérésünk után még mindig nem kerülünk sorra. Úgy éreztük, irrális, hogy alkalmasint hat évet kell arra várni, hogy kisbabához juthassanak azok, akik egyébként minden feltételnek megfelelnek. Akkor leültem a GYIVI igazgatójával, és elmondtam, hogy szeretnénk létrehozni egy olyan alapítványt, ami ezen a helyzeten segíthetne. Az igazgató nagyon készségesnek mutatkozott, majd két évet vett igénybe a szervezés. A magyarorszá-

gi történelmi egyházak szociális kérdésekkel foglalkozó püspökeivel terveztük meg az alapítványt. Egy olyan átmeneti otthont szeretnénk volna létesíteni, ahová azok a csecsemők juthatnak be, akik az anya kérésére nem kerülnek állami gondozásba. A holland alapítványok egyik koordinátora épp akkor járt Magyarországon, s ő próbált meg segíteni, a római katolikus egyház közvetítésével. A házat végül a holland királynő alapítványa vásárolta meg számunkra. Ezenkívül egy kiválóan felszerelt irodát ajándékoztak nekünk.

— Hogy történik az örökbefogadás, mitől gyorsabb önöknél ez a folyamat, mint a GYIVI-nél?

— Magyarországon az örökbefogadásnak két módja van, a titkos és a nyílt.

Nem igazán jók ezek a kifejezések, titkos örökbefogadás gyakorlatilag nem létezik. Tegyük fel, hogy az örökbefogadott gyerek valamit örököl. A tulajdonlapon az eredeti neve szerepel, de valójában már az örökbefogadó család nevét viseli. Elképzelhető, hogy ez a gyerek innen tudja meg, hogy nevelőszülei vannak. A titkosítás, ami ma Magyarországon törvényileg védett, elavult struktúra.

— De ez leginkább a nevelőszülőkön múlik. Hiszen, ha ők a kezdet kezdetén beavatják a gyereket, ha elnyerik a bizalmukat, akkor később ez nem okozhat érzelmi törést.

— Ez tökéletesen így van, ezért nálunk nem fordulhat elő, hogy egy örökbefogadó szülő nem mondja el a gyermekének az igazat.

— Az önök családjában ez hogyan történt?

— A mi gyerekeink, akik már hétévesek, két és fél évesen kezdték el kérdezősködni. Fantasztikus, ahogy egy két és fél éves gyerek feldolgozza ezeket a dolgokat. Angéla egyszerűen tudomásul vette, és kész. Csaba körülbelül két hétig melankolikus volt, kibillent a lelki egyensúlyából. Aztán odajött hozzám, megszorította a nyakamat, és azt mondta: Apa, én pontosan ilyen apucit akartam! Ez az örökbefogadás befejeződése. Végül is ez kölcsönös dolog. A szülő örökbe fogadja a gyereket, a gyerek a szülőt. S ha ez idáig eljut, akkor ettől a perctől kezdve a további kérdések teljesen természeteselek. Érvényes az a szabály, hogy mindent őszintén, nyíltan

FOGADTALAK

Dr. Almási Mihály

FOTÓ: KEKESDY KÁROLY

kell megbeszélni, és semmit sem a gyerek háta mögött.

— *S ha egyszer azt kéri majd, beszéljenek a vér szerinti szüleikről?*

— Akkor, amit tudunk, elmondunk. Sőt, ha szeretnék őket felkeresni, akkor ebben is segítünk. A titkos örökbefogadás például lehetetlenné teszi jogilag, hogy a gyerek tízennyolc éves kora előtt megtudja, kik is a szülei. Ha ilyen idősben bemegy a gyámhatóságra, akkor megkaphatja a papírjait. De hát mi is az a tízennyolcadik év?!

— *Milyen szempontok szerint választják ki az örökbe fogadó családokat?*

— A legfontosabb elv, hogy a szülők gyakorló hívők legyenek. Ezért elég sokan azzal a váddal illetnek minket, hogy ez diszkrimináció. Mi ezt a fajta pozitív diszkriminációt vállaljuk. Nem gondoljuk, hogy egy ateista nem tud egy gyereket abszolút becsületesen és rendezesen felnevelni. De ez egyházi alapítvány, s mi kötelességünknek tartjuk, hogy a hozzánk került gyerekeknek — a saját erkölcsi normáink szerint — olyan családokat találjunk, ahol ez természetes. Nálunk, az örökbe fogadó szülőknél nincs jelentkezési sorrend, csak

alkalmasság. A jelentkezők lelkipásztorától jellemzést kérünk, majd személyesen is ellátogatunk hozzájuk. Ezután egy pszichológiai tesztet kell kitölteniük. Alkalmasságuk esetén akár már a kórházban is találkoznak, ha úgy adódik, még a szülés előtt, a vér szerinti anyával. Döbbentések az első találkozások, de az esetek többségében néhány perc múlva oldódnak a görcsök, a félelmek. Szerintünk mindkét fél számára fontos, hogy tudják, honnan jött a gyermek, és azt is, hová kerül.

— *Tegyük fel, egy leendő édesanya úgy dönt, megszüli gyermekét, de nem kívánja felnevelni. Hogyan juthat el önhöz?*

— Mi azt szeretnénk, ha minden nőgyógyászati rendelésben ott lennének a szórólapjaink. Hogy még mielőtt az abortuszra gondolnának, kapjanak egy esélyt. Hogy egy élet se vesszen el. Erre, sajnos, még nincs apparátusunk, de a legtöbb kórházban már tudnak rólunk. Onnan irányítják őket hozzánk. Első jelentkezésükkor igyekszünk felmérni, mennyire komoly a szándékuk. Sokszor órákat beszélgetünk, máskor napokat. Nem az a célunk,

hogy ők mindenáron lemondjanak születendő gyermekükről. Ha egy kis bizonytalanságot is érzünk, megpróbáljuk, hogy a csecsemő minél hosszabb időt tölthessen el nálunk, az átmeneti otthonban. Most történt, hogy egy gyermek három hónapos koráig volt nálunk. Az örökbe fogadó szülőkhöz kihelyezés előtt egy nappal hívtok fel minket a vér szerinti édesanya: meg gondolta magát, ragaszkodik a gyermekéhez.

— *Mikor fejeződik be az örökbefogadás?*

— Jogilag akkor, ha az örökbefogadásról jogerős határozat születik. Ekkor a vér szerinti édesanya már nem zavarhatja meg a családot. Természetesen a fentihez hasonló esetek nagyon megviselik a leendő nevelőszülőket, de ezt, sajnos, be kell kalkulálni.

— *Az első Napsugár-gyerekek ma már négyévesek. Az alapítvány követi-e további életüket?*

— Mivel mi a nyílt örökbefogadást támogatjuk, igen. Napsugár-klubokat szerveztünk, ahol a nevelőszülők találkozhatnak egymással, megoszthatják tapasztalataikat, mesélhetnek a nehézségekről. Őket Napsugár-családoknak nevezzük. A gyerekek kiegyensúlyozottak, szépen fejlődnek. S tudja, mit lehet rajtuk észrevenni? Hogy már külsőleg is hasonlítanak nevelőszüleikre. Azt hiszem, ilyenkor már nem kérdés, sikerült-e az örökbefogadás.

SZABÓ BEA

FOTÓ: FEB-GAMMA